

Novi geoekonomski i geopolitički odnosi u svetu i nužnost njihovog razumevanja

Dragana M. Đurić

Sadržaj — Značajne promene su se desile i dešavaju u svetskoj ekonomiji od 2008. kako na makro tako i na mikro planu. Država je ponovo počela da preuzima sve značajnije funkcije u ekonomiji, a traga se za balansom između intervencije države i uloge tržišta. Poslovanje na mikro planu je nametnulo globalne lance vrednosti kao ključnu organizacionu formu. Ova organizaciona forma nameće potrebu novog teorijskog objašnjenja determinanti uzroka trgovinskih odnosa. Oni se temelje na brojnim regionalnim pregovorima kojima se potiskuju paradigme i značaj STO imaju sve više geopolitičku dimenziju. Vodeći igrači na svetskoj sceni politiku spoljne trgovine shvataju kao jednu od ključnih ukupnih bezbednosnih politika, što ih „opravdava“ da povećavaju značaj ekonomskih sankcija kao sredstva za postizanje određenih geopolitičkih ciljeva, manipulišu cenama sirovina, kao i da direktno u ekonomske odnose s inostranstvom involviraju sopstvene države putem uvođenja raznih podsticajnih mera a radi povećanja konkurentne prednosti.

Dugoročna, održiva izlazna strategija iz postojeće krize nije još pronađena, te se ne može govoriti o globalnom sistemu, već o više sistema svetske ekonomije, što otežava upravljanje globalnim pitanjima, ali i malim, visoko zavisnim zemljama od ekonomskih odnosa s inostranstvom, pogotovo onim koje su još uvek u tranziciji, da nađu nišu u kojoj bi mogle da na najbolji i najefikasniji način ostvaruju svoje ekonomske interese u funkciji rasta i razvoja.

Ključne riječi — država, globalni lanci vrednosti, regionalizam, podsticaji države, ekonomske sankcije.